

SURUNKALI OBSTRUKTIV O'PKA KASALLIGI

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi

DAVIROV ABDURAYIM AVLAKULOVICH

Annotatsiya : Ushbu maqola surunkali obstruktiv o'pka kasalligi sabablari , klinikasi, bu holatning zamonaviy usullari qo'llash , zamonaviy texnikalardan foydalanishga mo'ljallangan.

Abstract: This article is intended to describe the causes, clinical manifestations, and modern methods of treating this condition, using modern techniques.

Аннотация: Данная статья призвана описать причины хронической обструктивной болезни легких, ее клинику, применение современных методов лечения этого состояния, а также применение современных методик.

Surunkali obstruktiv o'pka kasalligi (SOO'K) cheklangan havo oqimi va nafas olish muammolarini keltirib chiqaradigan keng tarqalgan o'pka kasalligidir. Ba'zida amfizem yoki surunkali bronxit deb ataladi.

SOO'K bilan og'rigan odamlarda o'pka shikastlanishi yoki balg'am bilan tiqilib qolishi mumkin. Alomatlar orasida yo'tal, ba'zida balg'am, nafas olish qiyinlashuvi, xirillash va charchoq bor.

Chekish va havoning ifloslanishi KOAHning eng keng tarqalgan sabablari hisoblanadi. KOAH bilan kasallangan odamlarda boshqa sog'liq muammolari xavfi yuqori.

SOO'Kni davolab bo'lmaydi, lekin agar odam chekish va havo ifloslanishiga ta'sir qilishdan qochsa va infeksiyalarning oldini olish uchun vaktsina olsa, alomatlar yaxshilanishi mumkin. Shuningdek, uni dori-darmonlar, kislorod va o'pka rehabilitatsiyasi bilan davolash mumkin.

Bu kasallik har xil zararli omillarning bronxlarga ta'siri natijasida bronxlarning shilimshiq ishlab chiqarishi va drenaj funksiyasi buzilishi, yo'tal, balg'am ko'chishi va hansirash bilan o'tadigan bronxlar shilliq pardasining xronik diffuz yallig'lanishi

bilan xarakterlanadi. Kasallikni keltirib chiqaruvchi sabablarning talaygina qismini bakterial agentlar: pnevmokokklar, gemolitik streptokokklar, tillarang streptokokklar, gripp virusi, Fridlender tayoqchasi va shu kabilar tashkil qiladi

Nafas siqilishi kasallikning eng asosiy belgisi hisoblanadi. Kasallikning dastlabki davrlarida nafas siqishi faqat jismoniy zo'riqish, sovuq havo ta'siri ostida, namgarchilik tufayli paydo bo'ladi. Bemor ko'proq ertalab bezovta bo'ladi, balg'am ajralishi esa nafas siqishini ozgina bo'lsa ham yengillashtiradi. Kasallikning yana bir simptomi yo'taldir. Yo'tal oz miqdorda qiyin ajraladigan balg'am bilan bo'ladi. O'pka eshitib ko'rilganda juda ko'p quruq xirillash aniqlanadi.

Bemorga vitaminlarga boy, to'laqonli parhez buyuriladi. Dori-darmonlardan antibiotiklar, sulfanilamid preparatlar (sulfomonometoksin, sulfaperidazin, sulfalen, balg'am ko'chiruvchi preparatlar, bronxolitiklar (efedrin, teofedrin, salbutamol va boshqalar) buyuriladi. Og'ir hollarda gormonal preparatlar, prednizalon, prednizon maxsus sxema bo'yicha tavsiya etiladi Bronx yo'llarini balg'andan tozalashda nafas gimnastikasining ahamiyati katta. Ko'krak qafasini massaj qilish va fizioterapevtik muolajalar zarur. Parvarishlash. Ko'pgina hollarda bemorlar tibbiyot xodimlari parvarishiga muhtoj bo'ladilar. Ayniqsa, nafas siqilishi bilan boradigan kasalliklarda bemorni o'rniga qulay yotqizish, bemor yotgan xonaning havosini almashtirib turish, yelvizaklardan xoli bo'lishi, bemor yotgan xona iliq va yetarli darajada nam bo'lishi kerak. Ahvoli og'ir bemorlarning o'rin-ko'rpasi, oqliklari, ich kiyimlari tez-tez almashtirib turilishi, yotoq yaralar hosil bo'lishining oldi olinishi kerak.

O'pka surunkali kasalliklarining oldini olishda tibbiyot hamshirasining o'rni muhim. O'pkaning o'tkir kechadigan kasalliklari yuqori nafas yo'llarining virusli kasalliklari, o'pka sili, zotiljam kasalliklarining eng dastlabki belgilari paydo bo'lgandayoq shifokorga murojaat qilish surunkali kasalliklarning oldini olishda katta ahamiyatga ega. Chekish, alkogolli ichimliklarni ko'p iste'mol qilish nafaqat nafas yo'llari kasalliklari, balki boshqa kasalliklarni ham keltirib chiqarishi haqida aholi

oʻrtasida tushuntirish ishlarini olib borish kerak. Hozirgi zamon tibbiyot hamshirasi faoliyatini koʻproq profilaktik yoʻnalishda olib borilishi koʻzda tutilmoqda.

JSSTning Yuqumli boʻlmagan kasalliklarga qarshi muhim choralar toʻplami (PEN) resurslari kam boʻlgan sharoitlarda birlamchi tibbiy yordamda NCDni boshqarishni yaxshilashga yordam berish uchun ishlab chiqilgan. PEN surunkali respirator kasalliklarni (astma va surunkali obstruktiv oʻpka kasalligi) baholash, tashxislash va boshqarish protokollarini hamda sogʻlom turmush tarzi boʻyicha maslahatlar boʻyicha modullarni, shu jumladan tamaki chekishni tashlash va oʻz-oʻzini parvarish qilishni oʻz ichiga oladi.

Tamaki tutuni taʼsirini kamaytirish SOOʻK ning birlamchi profilaktikasi va kasalliklarni boshqarish uchun muhim ahamiyatga ega. Tamakiga qarshi kurash boʻyicha doiraviy konventsiya MPOWER va tamaki chekishga qarshi JSST tashabbuslari bu sohada taraqqiyotga yordam beradi.

Keyingi profilaktika tadbirlari uy sharoitida toza va xavfsiz aralashuvlarni targʻib qilish va mahalliy, dasturiy va milliy darajada toza uy energiyasini qabul qilishga yordam beradigan siyosatlarni ishlab chiqishga yordam berish uchun JSSTning toza uy energiya yechimlari toʻplamini (CHEST) oʻz ichiga oladi.

Surunkali respirator kasalliklarga qarshi global alyans (GARD) JSSTning surunkali respirator kasalliklarning oldini olish va nazorat qilish ishlariga hissa qoʻshadi. GARD - bu barcha odamlar erkin nafas oladigan dunyoni koʻrishga sodiq boʻlgan koʻplab mamlakatlarning milliy va xalqaro tashkilotlari va agentliklarining ixtiyoriy ittifoqidir.

Foydalanilgan adabiyotlar :

1. [https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/chronic-obstructive-pulmonary-disease-\(copd\)](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/chronic-obstructive-pulmonary-disease-(copd))
2. ТЕРАПИЯ (Ichki kasalliklar) Tibbiyot kollejlari uchun darslik Qayta ishlangan va toʻldirilgan 2-nashri OʻSHKENT ILM ZIYO 2007 M.F. Ziyayeva